

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo & aliter fructus simul componi possint. Cap. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

nos omnes vſitatiffimæ, nec ſolum flores dimidiatos proferunt, ſed eodem ramo, & ſurculo, & rubros, & albos, vermiculatos, & diuerſe coloratos, proferunt.

Quomodo & aliter fructus ſimul componi poſſint.

C A P. IV.

POSSVMVS & aliter ſimul componere fructus, idq; altera inſitionis ſpecie. Veluti ſi volumus

Punica varia & compoſita inter ſe prouenire,

A Theophrasto docetur. Virgas velut malleo præmolientes, vt parte cõtufa facilius inter ſe cohæreant, mox arctiffime colligatas deponunt. Tunc arbor vna ex coitu compoſitarum virgarum exurgit: ſed ſingulæ genus ſuum conſeruant, alimentumque per ſe trahunt, atque excoquant: nec aliud cõmune inter ſe, quam mutuuum illum complexum, coagmentationemq; gerunt. Idem eodem loco.

Vt palmes idem vuam nigram ſimul, & candidam ferat, & in eadem vva acina alia nigra, alia candida cohereant.

Vtriuſq; maleoli dimidiam partem ſuperiorem contuderunt, deinde æqualiter compoſitos, atque colligatos defixerunt: ſic enim compages vna ex vtroque coagmentatur: quippe quum omne viuum viuo ſit ſociabile, & maxime quæ ſocietatem generis habent, quum colluxata in naturam conſtantur vnicam, ſed vtrunque per ſe alimentum ſine confuſione tranſmittit, itaq; ſit, vt fructus reddatur varius, prout vtriq; cõueniat. Quod enim ſtuitij faciunt, inuicem congregantes, vt Cephifus, & Melas in Bœotia: ſeruat enim vterq; ſuum meatum. Columella hoc modo docet. Eſt genus inſitionis, quod vuas tales creat, in quibus varij generis, colorisq; reperiuntur acini, hoc autem ratione tali efficitur. Quatuor, vel quinque, ſiue etiã ſi plures voles, virgas diuerſi generis ſumito, eaſque diligenter, & æqualiter compoſitas colligato: deinde in tubulum fictilem, vel cornu arcte inſerito, ita vt aliquantum extent ab vtraque

parte, easq; partes, quæ extabunt resolutio, in scroberis deinde imposito, & terra stercoreata obruito, & rigato, donec gemmas agant. Quum inter se gemmæ cohaerint, post biennium, aut triennium, facta iam vnitate, dissolues tubulum, & circa medium ferè crus, vbi maximè videbuntur coisse, vitem ferro præcido, & plagam leuato; terramque minutam aggregato, ita vt tribus digitis altè plagam operiat, ex eo codice, quum coles egerit, duos optimos submittito, reliquos deijcito, sic vna nascentur, quales proposuimus. Eadem Plinius à Columella. Sed Didymus hoc modo. Accipienda sunt duo diuersi generis sarmenta, eaque findenda per medium cum animaduersione, vt in oculos fissura perueniat, neq; quicquam de medulla excidat, atq; ita alterius alteram adiungere oportet, & adglutinare, vt oculi coincidant, & quantum possibile est, se mutuo contingant, vt duo oculi quasi vnus fiat: inde verò validè constringere sarmenta cum papyro oportet, & scilla integere, aut glutinosissima terra, atq; ita plantare, & interiectis diebus tribus, aut quinque irrigare, vsq; quo germen producat. Si voles

vt fici fructus ex vna parte albus sit, & altera ruber,

Leontius hoc eodem modo docet. Diuersa sarmenta accipito, & prius colligatos ramos eiusdem tēporis, ac ætatis existentes in scrobe deponito, stercoreato, ac irrigato. Quum verò germinauerint, rursus vtrosq; oculos in idem colligato, quo in vnum truncum coalescant, ac post duos annos, si ita visum fuerit, transplantato, & gemini coloris ficus habebis. Ex his ergo possumus

omnes fructus varij coloris, & diuersimodè componere.

Ex multis, non solum duobus fructum componemus, & verissimè, quum modi, qui adhuc à maioribus descripti sint, difficiles admodum sint, & longo tempore opus est, vt veritatem experiaris, vt mihi sæpissimè contigit & simillimus est Palladij modo

vt viti

vt vitis botryones albos afferat, & nigros acinos,

Græci sic fieri posse asserunt. Si vicinæ sunt vites nigra, & alba, quum putantur sarmenta, vtriusq; inter se diuersa sic iunges, vt medios vtriusq; generis oculos exæquando reddere possis vnitati: tunc papyro stricto ligabis, & molli, atq; humida terra curabis adlinire: & interiectis, ternis diebus adæquare, donec germen nouæ frondis erumpant. Hinc exempto tēpore, si libuerit, genus efficias per plura sarmenta. Nos vicinarum vitium duo sarmenta elegimus, vbi cohæsuræ sunt gēma, diuidimus, vt tertia ferè oculi pars remaneat, hærescant faciamus, atq; vinculum obligamus, ne à cohæsione germinum auctu sepārentur, gemma altera alteri innitatur, vt vnū sarmentum gignant, & eodē anno bifidos vuarum acinos producant, hoc enatum sarmentum alteri addimus, & sic continuò, vt quam plurimarum varietatū botryones efficiamus. Produximus enī vnam, quæ ex apiana, & inodora constabat, acino corniculari, digitali, & rotundo, omnes quæ acini varijs coloribus insigniti erant, Sed eleganter Pontanus describit,

Curia quomodo diuersos fructus ferant.

Sunt qui diuersos ramos, sed cortice raso
Coniungant, stringantq; simul, quo glutine misto
Inrescant aquè, ac fixo mox stipite iunctos
Infigant pariter. Tum vulnus vitæ coronent,
Et fallax opus admota tæcantur ab arte,
Quo ramo ex vno, atq; vno de palmite fructus,
Non vni veniant, sit honosq; & gloria ruri
Gaudeat insolito natura adiuta fauore.

*Malum aureum, vt pomum afferat, cuius dimidia
pars dulcis, altera acris.*

Casus apud nos commissionem fecit. Erant duo rami mali aurei, quorū vnus infirius dulcia ferebat mala, alter acris. Quum transplantandæ arboris daretur occasio, ac per medium secaretur, vt mos est agricolis in plantandis eiusmodi arboribus iam vetustis, incidit casu sectio

in infitionis locum, quumque germina proferret, ex-
triusque cortice acris, & dulcis vnum profiluit germen,
quod eiusmodi mala protulerit. Vnde ita arte effici po-
terit, cui eiusmodi mala producere cordi fuerit.

Quomodo & aliter fructus simul componi possint.

G A P. V.

ALIVD quoque afferemus artificium, quo simul
fructus admisceri, & componi possint, ab antiquis
traditum, etsi mihi non solum difficile, sed impossibile
videatur. Sed quia hæc à grauiorib. viris descripta sunt,
referre non dedignabor, etsi mihi periclitanti experi-
entiæ non successerint, non ex hoc ansam diligentiori-
bus tollemus, quin experiantur; fortasse fortuna dili-
gentiæ fauebit. Modus erit, vt multa semina diuersa-
rum arborum, & fructuum vnà lacinijs colligantur, &
ferantur: nam ex omnibus simul enascentibus è multis
cauliculis vnà colligatis, ne diuelli, aut auelli possint, in
vnum coeant, & sic diuersos fructus arbor vna produ-
cet, & fructus vnus ex diuersis simul commistus erit.
Quod à Theophrasto fortasse edocti sunt, qui scripserit,
in palma serito bina iuxta composita semina, superque
totidem, omnia tamen prona. Germen enim non de
supinis, cauisq; partibus mittunt, sed è supernis, quater-
na melius coalescunt. Siquidem horum radices ample-
xu mutuo connexæ, in vnum ex cunctis caudicem, pri-
mo ortu promiscuo coeunt. Quod si verum esset, ma-
xima, & innumerabilia inde prouerent experimenta.
Igitur

Vt bacca simul discolores proueniant.

Si multæ baccae albæ, nigrae, rubrae ve simul mistæ sere-
rentur, ex varijs earum coliculis, si simul alligarentur, in
vnum coalitis, bacca nascentur bicolores. Plinius ab a-
uibus inuētum modum tradit, inquiens. Semine quo-
que inferere Natura docuit, raptim aurum fame deuo-
rato, solidoque & alui tepore madido, cum fecundo si-
mi medicamine abiecto in mollibus arborum lecticis,
& ventis sæpe translato in aliquas corticum rimas: Vn-
de vidimus cerasum in salice; platanum in lauro, Jau-
rum